



אוסף סיפורים "שכב"

מתוך "ליקוטי שמואל"

מלקט ועורך ש. אייזיקוביץ

eisikovits1@gmail.com

את הבנים תיקח (השגחה פרטית, גיליון 47)

זה שנים שאנחנו מצפים לזרע של קיימא. סגולות רבות עשינו, תפילות רבות התפללנו, נפתולי א-לוקים נפתלנו, ועדיין לא נושענו. לאחרונה שמעתי שמצוות שילוח הקן היא סגולה לבנים, כמו שנאמר: "שלח תשלח... ואת הבנים תיקח".

אני גר באשדוד, ושם נדיר יותר למצוא קיני ציפורים. תרתי אחרי קן ולא מצאתי. האווירה בבית הייתה קשה. אני לא מאחל לאף יהודי להרגיש מה זה לחכות ולעמוד שוב ושוב מול האכזבה. שלא תדעו לעולם באילו ייסורים כרוכה תקופת הציפייה. באותו יום הרגשנו שהאווירה בבית דחוסה וטעונה, וכדי להקל על עצמנו החלטנו לצאת לנשום אוויר. הלכנו כברת דרך עד לגינה שכוחה בקצה העיר, שהינו שם כמה שעות, מה שהתברר, בחסדי השם, כהחלטה נבונה ומיטיבה. יצאנו מחוזקים בהרגשה כי אבינו אב הרחמן הוא, לא יעזבנו ולא יטשנו, רק נתחזק באמונה ובטחון, והישועה בוא תבוא. עתה חשבנו איך לחזור הביתה. השעה הייתה אחת וחצי בלילה, ולפנינו שעה של הליכה. חשבתי להזמין מונית, אך לפתע הבחנתי ברכב שמאותת לנו באורות. נעצרנו, והנהג, אברך חסידי, יצא מהרכב וביקש שנתקרב אליו. השאלה שלו הפתיעה אותי לגמרי: "כמה זמן אתם נשואים?" נדהמתי. איך הוא יודע מה מעיק עלי? השבתי לו: "אכן, אנחנו נשואים כבר כמה שנים ועדיין מצפים לישועה". "אסביר לך למה שאלתי", פתח האברך. "יש לי חביבות מיוחדת למצוות שילוח הקן, ומפעם לפעם יוצא לחפש קן. לא מזמן ראיתי קן בין העצים כאן, וחשבתי לזכות את קרוב משפחתי שמצפה לילדים. הערב, בלי שום הסבר, הרגשתי דחף לבוא ולראות את הקן, ואז אני רואה אותך כאן".

החסיד הראה לי את הקן וכבר ארגן לי כיסא ומקל. "תעשה מצוות שילוח הקן ותיושע". קיימתי את המצווה, גירשתי את האימא ולקחתי את האפרוחים. בכיתי מרוב התרגשות. הרגשתי כי זו עת רצון. העיתוי המיוחד, הצירוף המדהים הזה שרק הקב"ה יכול לצרף - שאחר חצות הלילה, באזור לא חרדי, מופיע אברך חסידי ומציע לי לקיים את הסגולה שחיפשתי.

העניין לא הסתיים בזה. האברך הביא כוס יין ורקד איתי יחד להודות לה' על המצווה הנדירה. מה אשיב לה', אין עוד מלבדו, יהי רצון שבזכות הפרסום נוכל לפרסם גם את החצי השני של הסיפור, ונזכה כולנו לישועות.

ברכת שמים (בית זכריה, עלון 279)

עמד יהודי בגיל העמידה מחוץ לסניף הבנק, ומשך את משכורתו, שבעת אלפים ₪ במזומן. 'גגיע כפיך כי תאכל' בסייעתא דשמיא גם החודש כוחותיו עמדו לו, והוא עבד והתפרנס כמידת יכולתו. אך עם הגעתו הביתה, החלו המחשבות לנקר במוחו: 'הרי גם הסכום הזה אינו מספק, ועליו בדיוק נאמר 'אין הקומץ משביע את הארי'. שבעת אלפים שקלים בחודש עבור כלל המשפחה הברוכה? הן כה קשה להסתדר עם סכום כזה, הן ההוצאות כה רבות וההכנסות אינן גדולות, ריבוננו של עולם', הרים עיניו בתפילה, 'מאין יבוא עזרי? הקול הזה היה עקשן משהו, אבל לא הפריע לקול אחר להתעורר: 'תשמע, דווקא כי המצב קשה, זה לא הזמן למשחקים עם מעשר כספים. מעשר כספים הוא המפתח לעשירות, מלחסוך במעשר כספים לא תצליח להרוויח כסף. שים את המעשר בקופה, זה הרבה יותר כדאי לך! אבל הקול הראשון התעורר שוב וטען במידה רבה של צדק: 'תראה, מבחינה הלכתית ייתכן שניתן להקל, כי מדובר בהוצאות כבדות

במיוחד. לא באופן קבוע, אבל אולי רק בחודש הזה תוותר על הפרשת כספי המעשר, ובעזרת השם כשישתפר המצב – תשוב להפריש כמקדם? ואז שב והתעורר הקול השני: 'השאלה היא בכלל לא הלכתית, הנושא הוא כלכלי בכלל... זה פשוט לא כדאי לוותר על מעשר כספים! הרי אם אין כסף – על אחת כמה וכמה שכדאי להשקיע בפתיחת שערי שמים, כדאי להתמסר לעשר כדי להתעשר. כדאי לך, כדי להגיע לרווחה כספית – שים את הכסף בקופה, מהר, כדי להתעשר ולאחר התלבטות קשה וארוכה, הקול האחרון הכריע. שבע מאות השקלים הונחו בקופת הצדקה, מעכשיו נותרו 6300 שקלים בלבד למחיה לחודש הקרוב ...

כמה ימים אחר כך, בתיבת הדואר שלו הגיע מכתב מ'המוסד לביטוח לאומי'. כשהוציא את המעטפה מתיבת הדואר החל ליבו לפעות בדאגה – מה כבר לא בסדר? יש משהו שלא שילמתי? וכמה כסף המכתב הזה בא לדרוש ממני לשלם? פותח את המכתב בידיים רועדות: 'בבדיקה אקראית שבוצעה בתיקך האישי' – נכתב, נמצא כי קיימת יתרה בחשבונך משנה קודמת, בסכום של 700 שקלים. הסכום יופקד בחשבונך תוך 14 ימי עסקים'. 'מה?' – בקול שואל את בני משפחתו, שמעתם פעם שהביטוח הלאומי, בלי שום בקשה או תלונה, ומגיע כדבר הזה? אבל, הכריז מיד, 'זה מה שבורא העולם שלח לי, דווקא עכשיו, לקיום הבטחתו 'בשביל שתתעשר'. 700 השקלים הללו הם בדיוק הסכום אותו הנחתי בקופה עבור מעשר כספים, ואותו סכום בדיוק – חזר אלי ממקור בלתי צפוי.

לאחר כמה ימים, כששב מלמשוך את 700 השקלים שהופקדו בחשבוננו, ניגש מיד לקופה, והניח 70 שקלים. הוא מכנס את משפחתו, מספר בהתרגשות על ההתלבטות שחוה אך לפני מספר ימים וכיצד החליט להתגבר ולהתמסר ולא להתפשר, ופשוט לתת מעשר כספים תוך הקרבה גדולה, מתוך אמונה ברורה שממעשר כספים לא מפסידים, אפשר רק להרוויח! נכון, הרבה פעמים זה לא קל. מי שלא התרגל לזה - יכול להרגיש פתאום כאילו עשרה אחוז מהכנסותיו נעלמים לו. אך בעצם זו השקעה הבטוחה והמבטיחה ביותר נותנים מעשר כספים וזוכים בהכפלת הרווחים, בעושר, בברכת שמים בכל מעשי ידינו. ונזכה בהבטחת הבורא לברכת שמים עד בלי די.

ה'בעל תפילה' (נועם שיח)

שמעתי סיפור נפלא על הרה"ק רבי שלמה מבאבוב זי"ע (שזה עתה - בר"ח אב - חל יומא דהילולא העשרים שלו) – שסיפר הרה"ג ר' מנשה ישראל רייזמאן שליט"א בשיעורו, וכך סיפר:

לאחר המלחמה נסע הרה"ק ר' שלמה לאמריקא, והיה רב בבית המדרש אחד בוועסט סייד במנהטן, והתחיל לקרב את בני ישראל שנתרחקו ל"ע מהדרך הישר ושידל אותם לחזור לצור מחצבתם. בערב שבת אחת בעודו מהלך לבית מדרשו לתפילת מנחה וקבלת שבת, עבר לידו אחד שהיה נראה כגוי גמור, והרה"ק פונה אליו ואומר לו במאמע לשון בשפת האידיש, "אולי אתה נכנס אצלנו לבית המדרש לתפילת מנחה וקבלת שבת", הלה הופתע לשמוע את דברי הרבי, ושאל את הרבי, "האם אתה רואה עלי שאני יהודי"? שכן כאמור היהודי נתרחק כל כך רח"ל עד שלא היה נראה עליו כלל שהוא יהודי, והרבי ענה לו, "בוודאי שרואים עליך שאתה יהודי", והרבי שואל אותו "מנין מוצאו?", והלה השיב באידיש "מאחד מערי גאליציה" – ונקב בשם העיירה, והרבי אמר לו, שהעיירה מוכרת לו היטב, ואמר לו שישמח מאוד לראותו נכנס להתפלל בבית המדרש. היהודי חשב וחשב איך יכנס במצב ירוד כזה להתפלל, אך לא היה שייך להתעלם

ממאור פניו של הרבי ומחיוכו כובש הלבבות, ואכן היהודי נכנס לבית המדרש, ויהודים טובים כבר דאגו לו לכפה על ראשו וסידור .

לאחר תפילת מנחה, ביקש הימנו הרבי שיגש לה"עמוד "להיות שליח ציבור לקבלת שבת, היהודי נתרגש מאוד, ואמר "כזה רוח הקודש! הלא אני הייתי הבעל תפילה הקבוע בעיירה בה התגוררנו לפני המלחמה, והייתי ניגש כל שבוע לתפילות שבת, "אמר לו הרבי, "א"כ בוודאי שאני רוצה לשמוע אותך מתפלל, " והרבי נתן לו טלית, ואכן היהודי ניגש להתפלל, והיה זה תפילה נפלאה, בבחינת מכבד ה' מגרונו, כי הלה חזן גדול היה. לאחר התפילה כשהרבי וקהל המתפללים הודו לו מאוד על התפילה הנפלאה, ואמר לו הרבי שהוא נהנה מאד מתפילתו, וכבר זמן רב לא שמע תפילה נפלאה כזאת, והוא מבקש ממנו שיבוא גם למחר, ביקש הלה מהרבי שיבוא עמו לפינת בית המדרש. ניגשו שניהם להפינה, והיהודי מספר לרבי שהוא עבר את כל מאורעות השואה רח"ל, וסבל ייסורים גדולים, והוא אינו רוצה לספר כל מה שעבר כדי שלא לצערו בשבת קודש, אמנם זאת ידע הרבי – אמר היהודי – שמאז המלחמה הוא אינו שומר תורה ומצוות, והוסיף לומר להרבי, שיתכן והיה צריך לאומרו לרבי קודם קבלת שבת, אך זהו המציאות, שהוא אינו שומר תורה ומצוות רח"ל. הרבי שמע את דבריו בכובד ראש, ואחר כך אמר לו, "חזן מעיירה פלונית, אנו מחכים לך למחר שתבוא להתפלל כאן ויגש לה'עמוד', גוט שבת גוט שבת" ... ונפרד ממנו לשלום.

ואכן למחר הגיע הלה עם כפה שלו בראשו, והרבי שלח אותו לגשת לה"עמוד", והלה ניגש לשוכן עד, והיה זה תפילה מיוחדת, וכן השתתף היהודי בסעודה שלישית ובתפילת מעריב במוצאי שבת. לאחר התפילה אמר לו הרבי שהוא מחכה עליו בשבת הבאה, כי אינו יכול להפסיד כזה תפילה, בשבוע הבא בא הלה לבית המדרש והרבי אמר לו שהוא כבר חיכה עליו, והרבי שלח אותו להיות חזן בקבלת שבת ובמוסף, אך בשבוע השלישית, הוא לא הגיע וניגש אדם אחר להיות בעל תפילה במנחה וקבלת שבת.

בבוקר של יום השבת, קודם תפילת שחרית, קרא הרבי את בנו הרה"ק רבי נפתלי צבי זי"ע – שלימים היה ממשיך דרכו ומ"מ וכיהן כאדמו"ר מבאבוב – וביקש ממנו לסור אל הפארק הסמוך ליד הבית מדרש, ולחפש שם את היהודי הזה, שכן בשבוע הראשון ראה הרבי שהיהודי הולך לכיוון הפארק. רבי נפתלי צבי הולך שם, והתחיל לחפש את האיש הזה. לפתע ראה את הברנש הזה, שהוא יושב על ספסל בלא כפה וקורא בעיתון לא חרדי, ומעשן סיגריה רח"ל. רבי נפתלי צבי בקנאות דקדושה, רץ אל אביו וסיפר לו מה שראה, וצעק במר לבב: את מי שלחו ל"עמוד" בשבתות אלו, ומי הוציא אותנו בברכות, הלא הוא מחלל שבת בפרהסיא! ראיתי אותו שהוא מעשן סיגריה. " הרבי שמע את דברי בנו וראה את כעסו דקדושה, ואמר לו "לך אליו, ואמור לו שה"עמוד" מחכה לו", רבי נפתלי לא יכל להתאפק, ושאל שוב, "והלא הוא מעשן בשבת", הסתכל עליו אביו הרבי והגיב "ער רייכערט?? – דער דייטש רייכערט!!" [הוא מעשן?? – הגרמני מעשן!!], והרבי הורה לו לגשת אליו לומר לו שהרבי מבקש הימנו לבוא להיות חזן אצלו – ה"עמוד" מחכה עליו ואנחנו מחכים עליו.

רבי נפתלי צבי ניגש אליו ומסר לו דברי אביו הרבי, היהודי שאל אותו "האם אמרת לאביך שאני מחלל שבת בפרהסיא ומעשן בשבת?", אמר לו ר' נפתלי צבי "אמרתי לו, והוא אמר לי שלא אתה מעשן רק הדייטש מעשן, והוא אמר לי למסור לך שה"עמוד" מחכה לך". היהודי נתרגש

מאוד, ואמר לו אמור לאביך שהשבוע אינני יכול לבוא, כי אינני יכול לבוא מיד לאחר עישון סיגריה בשבת ל"עמוד", אבל בשבוע הבא אני מבטיח שאבוא. בשבוע הבא אכן בא היהודי למנחה וקבלת שבת והרבי ניגש למנחה והלה ניגש אח"כ, זה היה בשבוע הרביעי. בשבוע שאח"כ כבר עקר הרבי את דירתו מאותו אזור ועבר להתגורר באזור אחר, ומאז לא ידע מה עלה בגורלו של אותו יהודי.

ארבעים וחמשה שנים אח"כ, הרבי מבאבוב כבר התגורר בבארא פארק, ביום אחד בעת קבלת קהל, נכנס אליו יהודי עם זקן לבן כשהוא נשען על מקלו, ושאל את הרבי "האם הרבי יודע מי אני?", והרבי אמר שאינו יודע, ואמר לו היהודי "אני החזן מאותה עיירה, האם הרבי זוכר אותי?" אמר לו הרבי "בודאי הנני זוכר!", אז הלה אמר להרבי שנכדו מתחתן בשבוע הזה בבארא פארק, והוא רוצה להכיר טובה להרבי, ולכן הוא מזמין את הרבי להיות מסדר קידושין, והלה מסר הזמנה לרבי, הרבי עיין בהזמנה ובירך אותו בכל הברכות, ואמר לו שסידור קידושין הוא לא לוקח, אבל הוסיף לומר לו שאם הוא עושה שבע ברכות באזור הזה, הוא ישמח להשתתף שם, אמר לו היהודי שאכן יש שבע ברכות לא הרחק מפה ואתם מוזמנים להשתתף שם.

ביום המיועד קרא אליו הרבי את בנו רבי נפתלי צבי, וביקש ממנו שיתלווה אליו להשתתף בשמחת השבע ברכות, ואכן הם הלכו ביחד להשבע ברכות, בהגיעם לשם, כבר עמד היהודי בחוץ וחיכה להרבי, ואמר בהתרגשות גדולה "הרבי זוכר בודאי מה שהיה עמי בפארק באותה שבת – אני רוצה לומר להרבי, שכאן באולם יושבים מאה וחמישים נכדים שלי בליעה"ר, שמשתתפים כאן בשמחת השבע ברכות וכולם שומרי תורה ומצוות ומדקדקים בקלה כבחמורה! – ידע הרבי – שזה בגלל שהרבי שלח לומר לי בשבוע השלישי שאבוא להתפלל עמכם ושה"עמוד" מחכה לי, אז זהו הפירות של אותו מעשה... הרבי שמח מאוד ודמעות נשרו מעיניו מרוב התרגשות, בצאתם מהשבע ברכות אמר לבנו רבי נפתלי, "נו, אתה רואה שלא הוא עישן נאר דער דייטש האט גערייכערט..."

הקדיש שלא נאמר (נעם שיח')

מספר הג"ר שלמה זלמן פרידמן שליט"א אב"ד סאנטוב לייקווד: בליל שב"ק העעל"ט בעת התפילה, הבחנתי באחד המתפללים בבית מדרשנו שהוא אומר קדיש יתום. היה זה לפלא בעיני, שכן ידעתי שהלה אינו באמצע השנה על הוריו ואין לו יארצייט כעת, וכמו כן הוא אינו "קדיש זאגער".

לאחר התפילה ניגש אלי אותו מתפלל, וסיפר לי סיפור נפלא בהתרגשות נוראה, וכך סיפר לי: לפני כמה חדשים נפטר חמי ז"ל – שבדרך אגב התגורר בבית אחד ביחד עם כ"ק הרה"ק מריבניץ זי"ע ברר סלאנד – והשאיר אחריו שני ילדים, בן אחד המתגורר בארץ ישראל, ובת אחת – ה"ה אשתי תחי. אתמול בלילה חלמה אשתי שאביה הגיע אליה ומתאונן למה אף אחד אינו אומר אחריו קדיש... היא התעוררה בבהלה ומיד חזרה ונרדמה. לאחר זמן מה חלמה שוב שאביה מתאונן מרות שאף אחד אינו אומר אחריו קדיש, ויש לו מזה עגמת נפש נוראה עד למאוד.

היא התעוררה שוב בבהלה גדולה, ומיד התקשרה לאחיה – גיסי שבארץ ישראל ושאלה אותו האם הוא אומר קדיש אחר האב. אחיה הגיב בהשתאות, שאכן עד היום אמר קדיש כרגיל, אך כעת הוא נמצא בבידוד בביתו מחמת וירוס הקורונה, ולכן הוא מתפלל בבית ביחידות ואינו

אומר קדיש . זו הסיבה – סיים האיש את סיפורו – שאני אומר כעת קדיש לטובת נשמתו של חמי ז"ל...

"ולא ירע לבבך".

הוא קנה בשקל תפוח אדום לחיים, שטף אותו, מירק אותו ומכר אותו בשני שקלים. 'רוטשילד זה כישרון טבעי', הרהר לעצמו, והוא יהיה מיליונר 'בלי עזרה מאחרים'. לבד לבד. בשני השקלים רכש רוטשילד הצעיר שני תפוחים נוספים, הבריק אותם ומכר כל אחד מהם בשני שקלים. בארבעת השקלים הוא קנה ארבעה תפוחים, שהפכו לשמונה שקלים, מהשמונה הוא עשה שישה עשר שקלים.

ואז נפטר אבא שלו והוריש לו כמה מיליונים...



"הישמר לך פן יהיה דבר עם לבבך בליעל", מזהירה התורה בפרשתנו, "לאמור קרבה שנת השבע שנת השמיטה ורעה עינך באחיך האביון".

"נתון תתן לו", מצווה התורה, "ולא ירע לבבך בתתך לו. כי בגלל הדבר הזה יברכך ה' אלוקיך".

לכאורה, לצוות על הנתנה אפשר. זהו מעשה טכני. אולם כיצד שייך לצוות "ולא ירע לבבך בתתך לו"? הלא למרות הברכה המובטחת, כשאדם עדיין אינו בדרגת הביטחון - אם מכריחים אותו לתת, זה עושה לו רע בלב...

קערת החמאה הוגשה לעברו של הרבי. רמז לכך שהרבי עדיין לא טעם ממנה.

היה זה בעת מסעו של הרה"ק רבי וואלף מסטריקוב, כשעצר ללינת לילה בבית אחד מחסידיו מתושבי האזור. השולחן היה ערוך במאכלי חלב בשפע רב, ובעל הבית עמד הכן לשרת את הרבי בכל מאודו. הרבי נטל את ידיו וטעם מעט מכל מאכל, אך בחמאה לא נגע.

"אם אין נותנים לי ברצון", מיאן הרבי, "אינני לוקח".

החסיד נחרד. הרי את כל אשר לו ייתן אם רק יאות רבו לקחת ממנו. הבין שדברים בגו ואץ אל המטבח. הוא פנה אל רעייתו ושאל האם חלילה ישנה בעיה עם החמאה.

"מדוע אתה שואל דווקא על החמאה?" הבינה האישה דבר מתוך דבר.

הבעל השיב את שאמר הרבי בלי לכחד.

"ממש רוח הקודש!" נבוכה הרעיה. "כשהכנתי את החמאה חתכתי ממנה חתיכה. אולם החלטתי שחתיכה זו קטנה היא, שמא כדאי להוסיף לכבוד הרבי עוד חתיכה. הנחתי את הסכין על גוש החמאה שנית וחתכתי עוד חתיכה. אולם החלטתי שאף חתיכה זו אינה מספקת ועלי להוסיף עוד. הרבי ברוח קודשו הרגיש בכך וסירב לאכול ממנה..."

החסיד שב אל רבו והתנצל. אף הפטיר באוזני הנוכחים שרוח הקודש דיברה מגרונו של הרבי.

"אין זו רוח הקודש כלל ועיקר", חייך הרבי מסטריקוב והצביע על הצלחת, בתוכה נחו מספר גושים חתוכים זה לצד זה. "כשראיתי שלא חתכו חתיכה אחת שלמה מן החמאה, אלא חתיכות קטנות, ואיש הרי לא נגע בצלחת עד שאקח ממנה - הבנתי שהתחולל כאן מאבק פנימי 'כמה לתת?' 'כמה לחתוך?' - ואם אין נותנים לי ברצון", שב הרבי וסיכם, "אינני לוקח"...

בספר 'כלי חמדה' לגאון רבי שמואל לניאדו מארם צובא, ביאר את לשון הפסוק כך: כאשר אדם לוקה בקמצנות, כזו שמקשה עליו לפתוח את הלב ואת היד לטובת הזולת, נותנת לו התורה עצה - תתחיל בקטן.

"נתון", לעני משהו סמלי. זה אמנם עולה לך בבריאות, אבל זה משחרר לך גרם קמצנות מהלב.

עכשיו השלב הבא: "תתן לו" - עוד משהו קטן.

ככל שתתרגל לתת יותר, תגלה לפתע שהקמצנות נעלמת ובמקומה נרכשת נדיבות לב.

"ולא ירע לבבך", מצויה לך התורה כיצד יראה סופו של קורס האימון האישי שלך, "בתתך לו". ולבד מכך מובטח לך "כי בגלל הדבר הזה יברכך ה' אלוקיך", לא רק שלא יישאר לך פחות כי נתת, אלא שהברכה תשרה במעשי ידיך.

• • •

בפעם הבאה שתארחו מישהו לארוחה חלבית, כבר תדעו איך חותכים חמאה.

דווקא הסיפור הזה, שמראה על חוסר נדיבות לב, הוא מדד מצוין בשבילנו: זה אמנם תהליך. זה לוקח זמן. בכל פעם חותכים עוד חתיכה. ועוד אחת. זה קשה, זה מצריך מאמץ, אבל בסוף מגישים לשולחן קערה עם מספר חתיכות חמאה.

וזה נכון לא רק לצדקה ונדיבות לב. זה נכון לכל תחומי השינוי שאנחנו רוצים לחולל בחיים.

אחרי בין הזמנים אב, ככה אומרים, מגיע אלול. וזה הזמן לעשות 'הון עצמי' בלי להסתמך על אחרים.

פחות משנה אם 'מוכרים תפוחים' או 'חותכים חמאה'. חשוב רק לזכור שמאמץ לתקן משהו קטן ועוד משהו קטן מביא בסופו של דבר 'ירושה' של סייעתא דשמיא.

שנזכה להגיע לראש השנה כשמתקיימת בנו ברכת התורה "ולא ירע לבבך".

'לה לה' [מתוך 'אמונה שלימה']

מספר בעל המעשה: בתחילת בניית ביתי גרנו באחת הערים הגדולות, בדירה שאי אפשר לכנות אותה וילה, אך היא בהחלט היתה דירה גדולה, ללא שכנים. היה זה בשבת השבע ברכות של אחותי הקטנה, שהתקיימה אף היא בעיר בה גרנו. באותו יום חמישי אשתי סגרה עסקה

בסייעתא דשמיא גדולה וקיבלה הרבה מזומנים לידיים, תכננתי להפקיד את הכסף בבנק אחרי שבת, ובינתיים הוא שכן במגירה אחר כבוד. ביום שישי נסחפנו לארגונים האחרונים של ערב שבת שבע ברכות של אחותי, אימי ביקשה ממני שאגש לאולם לבדוק שהכל בסדר, ואשתי ביקשה ממני לקפוץ למכולת לקנות חבילת טיטולים שחסרה לה.

במכולת פגשתי בהתחלה את הפועל הערבי של המכולת, שאם אני לא טועה קראו לו מוחמד, טפחתי לו על השכם וצחקנו ביחד, אחר כך פגשתי את מנהל החנות, שהוא ידידי הטוב, נקרא לו חיים. חיים צעק אלי מקצה החנות, עד איפה שעמדתי אני: "מזל טוב, מוטי [בדוי] האחות התחתנה או שאני טועה?". נו נו, חיים אף פעם לא טועה. "אז השבע ברכות פה בעיר?" הוא המשיך לצעוק. שוב הוא לא טעה". באולם של בית הכנסת? "שוב אני מאשר." "אז באיזו שעה מתחילה הסעודה?" הוא שואל. בשבתות החורף השעה מוקדמת, אני חושב שאז הסעודה התחילה בשעה שש. אמרתי לו את השעה המדויקת. "וגם אתה מוזמן". צעקתי לו ושנינו צחקנו. "אתה יודע איך זה", הוא אמר, "בשבע ברכות הסעודה נגמרת באחת עשרה לפחות, ולי כבר נמאס לראות אוכל כל הזמן, בהתחשב בעובדה שבימות החול אני טובע בים כזה." הוא הצביע סביבו על המדפים. "ואני מעדיף את המרק של אשתי". שוב צחקנו ונפרדנו לשלום.

לקחתי את חבילת טיטולים, הלכתי, שוכח לחלוטין מהשיחה הזו, כי שיחה כזו היא דבר שבשגרה. דבר אחד לא שמתי לב אליו - מוחמד הפועל הערבי עמד מן הצד והקשיב לשיחתנו... חזרתי לביתי, השבת התקרבה ואני עזרתי לארגן את כל הקטנטנים לכבוד שבת. שבת נכנסה, אשתי הדליקה נרות, ואני יצאתי עם הבן הגדול לבית הכנסת, השארתי את אשתי עם ארבעה קטנטנים מאורגנים ומטופטפים. בשעה שש, ירדתי מבית הכנסת לכיוון האולם. באולם פגשתי את אשתי והילדים". אתה לא מבין מה קרה" היא אמרה. "שכחת להוציא את התקע של הסטריאו ורוחמה הפעילה אותו על הווליום הכי גבוה...". מסתבר שבת השנתיים הפעילה את מערכת הסטריאו, והשירים מתנגנים בביתי בעיצומה של השבת. קודם כל הודיתי לקדוש ברוך הוא שאנחנו לא אוכלים בבית בשבת הזו, תחשבו לעצמכם איזו הרגשה זו לשבת לסעודת שבת כששירים מתנגנים ברקע.

הסעודה הסתיימה בשעה מאוחרת יחסית, ואנו חזרנו הביתה עם הילדים, כבר מרחוק שמעתי את קול הניגונים והסמקתי מבושה. כשהגענו הביתה, הבנתי שאי אפשר לישון כשברקע מתנגנים שירים בווליום כזה, כעסתי על רוחמה כמו שלא כעסתי זמן רב. "אסור!". הזהרתי אותה, למה הדלקת? והמבוהלת ענתה בשפתה העילגת: "רציתי לה לה...". 'לה לה' זה בשפת הילדים - מוזיקה... אז היא רצתה מוזיקה והחליטה 'לענג' לנו את השבת... ניסיתי למצוא גוי של שבת אך לא עלה בידי. במשך הלילה לא ישנתי, כי פשוט לא הצלחתי להירדם. בבוקר הגעתי עצבני ועייף לתפילה ולסעודה. סיפרתי לאבא שלי את הקורות, והוא צחק, "הכל לטובה". הוא אמר, "כפרת עוונות". כן, כפרת עוונות למהדרין...

השבת חלפה, והעניין כמעט נשכח מליבי, מלבד זאת שמאז אין שבת שבה אני שוכח להוציא את מערכת הסטריאו מהשקע, כדי לא להיתקל שוב באותו מקרה. בעיקרון, כך זה היה צריך להמשיך עד היום. אבל משהו אירע באמצע, משהו שגרם לי לשבת לכתוב את הסיפור.

בערך שנה אחרי אותה שבת, מתקשר אלי מפקד המשטרה המקומית שהוא, איך לא, חבר של חיים בעל המכולת. "שמע מוטי, אל תשאל מאיפה יש לי את הפרטים שלך, חיים מסר לי

הכל, אבל אתה מוכרח להגיע לתחנת המשטרה בשביל לשמוע סיפור מדהים. "מבולבל, ניתקתי את השיחה ויצאתי לתחנת המשטרה המקומית. שם הכניסו אותי לחדר החקירות, שם ישב הפועל הערבי של חיים, מוחמד. "תספר לו". פקד המפקד על מוחמד. מוחמד פתח את פיו: "יום אחד שמעתי אותך מספר לחיים שיש לך שבת, ובשש בערב אתה הולך לסעודה, חיים אמר שאתה חוזר באחד עשרה, וידעתי שאתה עשיר, אז לקחתי חבר ובשעה שמונה הלכנו לבית שלך, רצינו לסחוב משם כסף, אבל כשאני עולה עם חבר שלי במדרגות שבחצר שמענו רעש של מוזיקה חזקה, חבר שלי עצר אותי בכעס": אתה נורמלי? זה לא שבת שם עכשיו, בשבת אסור להם להדליק מוזיקה". ניסיתי לשכנע אותו שזה שבת, אבל גם אני כבר לא הייתי בטוח, הרי באמת יש שם מוזיקה ואסור לכם להדליק מוזיקה בשבת, אבל מצד שני אני לא עובד ביום הזה כי זה שבת... בסוף החלטנו לעשות 'אחורה פנה!' וללכת, כי אם לא שבת עכשיו, אתם בטח נמצאים בבית, ולא נוכל לגנוב".

למוחמד ידע עשיר בשפת העברית והוא סיפר את סיפורו בשפה רהוטה. הייתי המום. יצאתי מחדרו של מוחמד, והמפקד סיפר לי שכעת מוחמד נתפס בגין גניבה אחרת שהוא ביצע, והוא סיפר להם גם את הסיפור הזה במהלך החקירה. אמרתי למפקד: "אתה לא מבין עד כמה הסיפור הזה מדהים! באותה שבת היה בביתי סכום גדול במזומן שלא הספקנו להפקיד, אם הוא היה גונב את הכסף הזה, לא יודע איפה הייתי היום, זה פשוט נס". "תגיד" ביקש המפקד, שהיה מוקסם לא פחות ממני, "איך באמת יכול להיות שהיה לך מוזיקה בשבת". "א, זה?", שאלתי. "הבת שלי רצתה לה לה... לך תתווכח עם הבת שלך, אז היא פשוט עשתה לעצמה לה לה, והקדוש ברוך הוא דאג שכולנו נהנה מזה"...

להציל אלפי חיים (מאת הרב אפרם גולדברג)

ג'יי פיינברג הוא אחד האנשים הכי צנועים שאני מכיר. אפילו באירוע של Gift of Life, הארגון שאותו הקים ושהוא עומד בראשו, הוא לא אוהב להתבלט. אמנם הוא לעולם לא יגיד לך זאת ישירות, אולם לא יהיה מוגזם לומר שהוא אחראי באופן אישי להצלת חייהם של אלפי אנשים.

ג'יי הוא איש החזון מאחורי ארגון Gift of Life, ארגון שערך למעלה מ-10,500 נסיעות לבדיקת מח עצם בלמעלה מ-49 מדינות, יש לו 374,855 תורמים רשומים, הוא מצא 17,888 התאמות וסייע לביצוען של 3,645 השתלות.

אולם כל זאת כמעט לא יצא לפועל. ב-1991, בשנה הראשונה שלו בבית הספר למשפטים, אובחן ג'יי כסובל מלוקמיה. למשפחתו נאמר שהוא יזדקק להשתלת מח עצם כדי לשרוד, אולם במשפחתו או בכל המאגר הלאומי לא היו תורמים מתאימים. במשך ארבע שנים, בהן בריאותו של ג'יי התדרדרה, בני משפחתו הנחושים ערכו נסיעות בכל רחבי העולם. הם בדקו 60,000 תורמים ומצאו התאמות למאות חולים במהלך הדרך. לבסוף, הם מצאו תורם גם לג'יי.

כשג'יי החלים, הוא היה נחוש בדעתו לפעול כדי שאחרים לא יצטרכו לחכות זמן רב כל כך להשתלה או יסתכנו באי-מצאת תורם מתאים. במקום לחזור לבית הספר למשפטים, עקב החוויה שעבר, החליט להקים ארגון המוקדש ללמד ולעודד אנשים להוסיף את עצמם למאגר

תורמי מח העצם ולשפר את יעילות מציאת ההתאמות ותיאום ההשתלות בתוך הקהילה היהודית ומעבר לה.

השבוע חל יום השנה ה-25 להשתלה של ג'יי, בו חתם על החוזה החדש שלו לחיים. הוא לא רק חוגג באופן אישי ומרגיש אסיר תודה שהוא בחיים – כולנו צריכים להעריך את מתנתו של ג'יי לאנושות ולעם היהודי.

אמנם ג'יי והסיפור שלו הם יוצאי דופן, אולם ישנם אנשים מדהימים שבלעדיהם לא היה לסיפור הזה סוף טוב. כשמצבו של ג'יי החמיר מאוד, שני חברים שלו במילווקי, בנג'י מרזל והרב אמיר גוטמן, סירבו להרים ידיים וארגנו נסיעה אחת אחרונה. בחורה צעירה מאילינוי, בקי (פייביסוף) קלר, התנדבה להצטרף לנסיעה, אולם בגלל הפחד שלה ממחטים, היא החליטה שלא להיבדק בעצמה.

הצוות כבר החל לארוז את הציוד בסוף היום לאחר שבדק 130 אנשים חדשים, בתקווה שאחד מהם יתגלה כתורם מתאים וכך יציל את חייו של ג'יי. ברגע האחרון אמרה בקי לעצמה: 'עד שכבר באתי ועזרת, חבל שלא אבדק בעצמי'. היא התגברה על הפחד והייתה האחרונה מבין 60,000 איש שנבדקו, והאחרונה באותה נסיעה אחרונה שנערכה למען ג'יי.

ניחשתם נכון – הסתבר שהייתה לה התאמה מושלמת עם ג'יי וההשתלה התרחשה זמן קצר לאחר מכן במרכז פרד הצ'ינסון לחקר הסרטן בסיאטל.

בני משפחה נחוישים יצאו לדרך למצוא לג'יי תורם. שני חברים סירבו להרים ידיים. ואישה צעירה אחת התגברה על הפחד לעשות מעשה טוב שלא רק הציל את ג'יי בעצמו, אלא שבעקבות מעשה זה ניצלו חייהם של אלפים וניתנה תקווה לחולי לוקמיה ברחבי העולם.

בית המקדש עדיין לא נבנה, ירושלים עדיין לא שלמה. מהי הנחמה בכך ששום דבר ממה שהתאבלנו עליו לא השתנה? אולי הנחמה שלנו נובעת מהאופן שבו אנו משתמשים במאבקי העבר – כדי לעורר השראה וליצור עתיד מלא בנדיבות, טוב ועזרה לזולת.

מה היה קורה אילו בני משפחתו של ג'יי היו פחות נחוישים? מה אם חבריו של ג'יי לא היו עורכים מסע אחד נוסף? מה אם בקי לא הייתה מתגברת על הפחד?

מי יודע מה התוצאות, איזה "לו רק" נוצר, כשאיננו עושים את המעשה הטוב הזה? ייתכן שמישהו זקוק נואשות לשיחה, לדרישה בשלומי, מישהו צריך שיקנו בשבילו או יבשלו לו ארוחה, ישלחו לו פרחים בלי שום סיבה או יציעו לו ללמוד בטלפון. אין גבול למעשים הטובים האפשריים שיכולים להעשיר או אפילו להציל את חייהם של אחרים, אפילו כשהקרבה הפיזית היא קשה או נראית בלתי אפשרית.

התגברו על הפחדים והעכבות, צאו מאזור הנוחות שלכם והושיטו יד כדי לעשות משהו טוב למען האחר. מי יודע באילו חיים תגעו, ואולי אפילו תצילו? מעבר לאדם עצמו ייתכן שתצילו אלפי חיים.